

Cursus Schematherapie Basis Oktober Supervisie

Periode : Maart 2022 - Juni 2022
Plaats : De Baak Seaside, Noordwijk
Deelnemers : Minimum aantal deelnemers 8 – maximum 14

Docenten:

Tessa Goossens: GZ-psycholoog i.o. tot Klinisch psycholoog, Supervisor VGcT, Supervisor Register Schematherapie

Organisatie en eindverantwoordelijk voor de cursus:

Tessa Goossens: GZ-psycholoog i.o. tot Klinisch psycholoog, Supervisor VGcT, Supervisor Register Schematherapie

Organisatie, aanmelding en accreditatie:

Oktober Supervisie

Contactpersoon voor (inhoudelijke) vragen:

Tessa Goossens
T: 0628066541
E: info@oktobersupervisie.nl

Accreditatie: ID nummer:

Accreditatie is aangevraagd bij: VGcT, FGzPt, Vereniging Schematherapie en NVP

Kosten:

€950,- exclusief verplichte literatuur.

1. Inleiding

Vanuit Oktober Supervisie wordt in 2022 een cursus Schematherapie basis gegeven. Deze cursus is een 4-daagse basiscursus Schematherapie. Schematherapie is een vorm van psychotherapie voor mensen met ernstige psychische stoornissen. Oorspronkelijk is de therapie ontwikkeld als behandeling van (borderline) persoonlijkheidsproblematiek, maar inmiddels ook effectief gebleken bij andere stoornissen en problemen.

Schematherapie helpt de cliënt om de oorsprong van disfunctionele gedragspatronen te doorgronden en te veranderen. De invloed van ervaringen uit de jeugd ('oud zeer') op patronen en het dagelijkse leven worden onderzocht. Het doel van de therapie is om de cliënt te laten voelen wat zijn of haar behoeften zijn, te verwerken wat hij of zij is tekort gekomen en om op een gezondere manier te leren reageren op behoeftes, problemen en frustraties. Hierdoor veranderen niet alleen het gedrag, maar ook gedachten en gevoelens.

In deze basiscursus wordt aandacht besteed aan diagnostiek en indicatiestelling binnen de schematherapie. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het werken met schema's en modi en de toepassing van cognitieve en experientiele technieken. De therapeutische relatie en het concept *limited reparenting* staan centraal. Er wordt vooral veel praktisch geoefend, zowel met elkaar, als met een mede-psycholoog die de cliëntenrol op zich neemt.

Om optimaal gebruik te maken van de cursus, is het wenselijk dat cursisten werken met cliënten waarbij schematherapie of schemagerichte technieken kunnen worden toegepast.

Doelgroep

Deelname aan de cursus is mogelijk als je voldoet aan minimaal een van de onderstaande voorwaarden:

- Een BIG-registratie als GZ-psycholoog, psychotherapeut, klinisch psycholoog of psychiater of in opleiding zijn tot een van deze beroepen
- Lidmaatschap (in opleiding zijn) van een van de volgende volgende beroepsverenigingen: VGCT, NVPA, NVPP, NPG, VCgP, NVRG, NVGP, VKJP.
- Lidmaatschap (in opleiding zijn) van een Vlaamse Psychotherapievereniging

Als uitzondering op deze voorwaarden mogen er per cursusgroep twee basispsychologen (niet in opleiding tot een van bovenstaande registraties) en twee vaktherapeuten deelnemen. Dit is mogelijk als je voldoet aan alle onderstaande voorwaarden:

- Er is een samenwerking met een BIG-geregistreerde schematherapeut (geregistreerd bij de Vereniging schematherapie)
- Je krijgt supervisie van een schematherapeut die bij de vereniging schematherapie is geregistreerd als senior of supervisor.
- Deelname aan een intervisiegroep waarin minimaal een geregistreerde schematherapeut is.
- Op gebied van werken met persoonlijkheidsstoornissen en ernstige klachten heb je een vergelijkbaar niveau als ten minste een basispsycholoog in opleiding tot GZ-psycholoog.

De namen van de betreffende schematherapeuten moeten worden doorgegeven op het inschrijfformulier. De hoofddocent beoordeelt of je voldoet aan de gestelde voorwaarden en we borgen of het maximum aantal basispsychologen en vaktherapeuten niet wordt overschreden. Wanneer je onverhoopt niet kunt deelnemen, hoor je dit voorafgaand aan de cursus.

Ervaring met cognitieve gedragstherapie is gewenst!

Deelnemers

Er doen minimaal 8, maximaal 14 deelnemers mee.

Motivatie

Oktober Supervisie bestaat sinds 2018 en richt zich op het geven van supervisie in het kader van de GZ-opleiding (zowel diagnostiek als behandeling) en in het kader van VGCT en schematherapie. Na jaren via andere instellingen lessen of cursussen te hebben verzorgd, gaat Oktober Supervisie in 2022 nu zelf cursussen aanbieden.

"Schematherapie is een nationaal en internationaal wetenschappelijk bewezen effectieve vorm van psychotherapie voor mensen met persoonlijkheidsproblematiek of andere langdurige klachten, zoals een zich herhalende depressie. Schematherapie helpt je de oorsprong van hardnekkige patronen te doorgronden en veranderen. Tijdens de behandeling wordt de invloed van ervaringen uit je jeugd op je denken en doen onderzocht. Je leert je patronen herkennen en zodanig te veranderen dat je anders gaat denken, je beter gaat voelen en dingen anders gaat doen. Je leert voelen wat je behoeften zijn en je leert hier op een gezondere manier mee om te gaan. Hierdoor zul je beter richting kunnen geven aan je leven en je relaties met anderen kunnen verbeteren. Je kunt schematherapie in verschillende vormen krijgen: individueel, in een groep of een combinatie van beide." (bron; www.schematherapie.nl)

Docenten

- Tessa Janssen-Goossens, GZ-psycholoog i.o.t. Specialist, Cognitief gedragstherapeut & Supervisor VGCT

Data

- Maandag 14 Maart 2022 9:30 - 17:00
- Maandag 11 April 2022 9:30 - 17:00
- Maandag 30 Mei 2022 9:30 - 17:00
- Maandag 27 Juni 2022 9:30 - 17:00

Locatie

De Baak Seaside, Noordwijk

1.1 De inhoud van de basiscursus – Leerdoelen en onderwerpen

In de basiscursus schematherapie, waarvoor accreditatie is aangevraagd, ontwikkelt de cursist kennis en vaardigheden op het gebied van schematherapie. Dit vindt plaats op zowel theoretisch niveau als op praktisch niveau. In de ochtend staat de theorie centraal en in de middagen wordt met name geoefend. Hiervoor komt ook een psycholoog, die getraind is in de schematherapie, de rol van patiënt spelen. Op die manier kunnen cursisten meer oefenen en krijgen ze direct feedback op de door hun toegepaste techniek.

Leerdoelen

Na afloop van de basiscursus heeft de cursist de volgende doelen behaald:

- Cursist krijgt inzicht in de schematheorie en het schematherapeutisch model
- Cursist kan schema's en schemamodi herkennen en de functie hiervan analyseren
- Cursist heeft kennis van de verschillende basisbehoeften en de therapeutische relatie (limited reparenting) en kan hierop afstemmen.
- De therapeutische relatie hanteren (limited reparenting, empathische confrontatie, limit setting, omgaan met eigen schema's)
- De cursist leert bij welke problematiek, omstandigheden en diagnoses schematherapie geïndiceerd is
- De cursist leert hoe een casusconceptualisatie, zowel voor schema's als voor modi, gemaakt wordt en hoe schema's en modi uit te leggen zijn aan cliënten.
- De cursist leert een schematherapeutisch behandelplan opstellen, een behandelfocus kiezen en hoe een schematherapeutische behandeling eruit ziet.

- De cursist leert hoe verschillende vragenlijsten in te zetten zijn en hoe deze geïnterpreteerd moeten worden
- De cursist leert experiëntiële technieken toepassen bij disfunctionele schemamodi; specifiek meerstoelentechniek, diagnostische imaginatie, schema modus dialoog, imaginatie met rescripting en historisch rollenspel.
- De cursist leert hoe empathische confrontatie toe gepast kan worden en in welke situaties dit nodig is.
- De cursist leert de eigen schema's en modi te herkennen en hoe deze een rol spelen in de therapeutische relatie.
- De cursist leert cognitieve technieken in de schematherapie
- Cursist leert gedragspatronen te doorbreken bij disfunctionele schema's en modi.
- Cursist heeft kennis van schematherapie bij verschillende doelgroepen
- Cursist leert hoe limit setting moet worden toegepast en wanneer.
- Cursist weet hoe schematherapie moet worden afgesloten en wat aandachtspunten zijn in deze fase.

Onderwerpen

De cursus is gebaseerd op zoveel mogelijk praktijkgericht oefenen. De opzet zal verder gebruik maken van verschillende vormen van leren, zoals uitleg theorie, intervisie, rollenspellen, bekijken van video's en het oefenen met een collega psycholoog.

Er zal aandacht besteed worden aan de volgende onderwerpen:

- Theoretisch model van schemagerichte therapie en wetenschappelijke evidentie
- Diagnostiek en indicatiestelling
- Observatie en inzet van meetinstrumenten
- Maken van een casusconceptualisatie, functieanalyses en betekenisanalyses
- Schematherapeutisch model en behandeling bij verschillende (persoonlijkheids)problemen
- Schematherapeutische interventies: experiëntiële, cognitieve en gedragsmatige technieken
- Opstellen van een behandelplan in schematermen
- Opzet van de schematherapeutische behandeling
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie
- Afsluiten van de behandeling en terugvalpreventie

1.2 Opzet van de cursus

Werkwijze

In de cursus wordt gebruik gemaakt van verschillende methodes. Deze methodes zijn:

- Literatuurstudie
- Demonstraties door docent of cursisten
- Videomateriaal
- Oefenen van praktische vaardigheden, plenair en in subgroepen
- Discussie, plenair of in subgroepen
- Huiswerkopdrachten passend bij de behandelde of de te behandelen stof

1.3 Beoordeling en toetsing

Men heeft de cursus met goed gevolg doorlopen wanneer aan de volgende, door de docent te controleren, voorwaarden is voldaan:

- *Aanwezigheid:* Er is een aanwezigheidsplicht van 100%. Indien er, door onvoorziene omstandigheden, tot 20% verzuim is, zal de cursist een aanvullende opdracht moeten uitvoeren. Bij meer dan 20% afwezigheid, kan de cursus niet met goed gevolg worden afgesloten en zal de cursist de cursus opnieuw moeten volgen.
- *Participatie:* De cursist toont relevante professionele competenties als het zich leerbaar opstellen, adequaat feedback geven en ontvangen. De docenten evalueren de deelname van de cursist aan de hand van rollenspellen, actieve deelname en inbreng van voorbeelden.

- *Eindtoets*: Theoretische vaardigheden worden getoetst door middel van inbreng bij discussies en het maken van een casusverslag. Hierin wordt aan de hand van een casus het opstellen van een casusconceptualisatie, functie- en betekenisanalyses en behandelplan getoetst. Praktische vaardigheden worden gedurende de cursus door de docent geëvalueerd aan de hand van observaties van rollenspellen en inbreng bij discussies.

Instructie eindtoets

Uiterlijk 4 weken na het einde van de cursus dient de eindtoets te worden ingeleverd bij de docent via mail (info@oktobersupervisie.nl), in word-bestand. Het format voor de opdracht wordt aangeleverd.

De eindopdracht bestaat uit een uitgebreid casusverslag met daarin de volgende elementen:

- Achtergrondgegevens van de client
- DSM-classificatie
- Beschrijving van de problematiek
- Belangrijkste schema's en modi en de ontstaansgeschiedenis daarvan
- Een casusconceptualisatie en een modimodel,
- Behandeldoelen en een behandelplan
- Een analyse van de interactie van de schema's van de therapeut en de patiënt (bijvoorbeeld uitgewerkt in een functie-analyse)
- Reflectieverslag

Als de opdracht onvoldoende wordt beoordeeld, krijgt de cursist een mogelijkheid tot herkansing. De herkansing moet 3 weken na de beoordeling ingeleverd zijn.

Als de opdracht voldoende wordt beoordeeld, krijgt de cursist het certificaat en accreditatiepunten.

Certificaat

Aan het eind van de cursus ontvangt iedere cursist die aan bovenstaande voorwaarden heeft voldaan een certificaat.

Evaluatie

De cursus wordt zowel mondeling als schriftelijk geëvalueerd door de cursisten.

1.4 Literatuur

Aan te schaffen:

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
Let op! De 2019 versie kan ook gebruikt worden. De hoofdstukken zijn over het algemeen hetzelfde
- Reubsaet, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum

Wordt aangeleverd:

- Weertman, A, & de Sager, H (2008). Indicatiestelling voor schematherapie. In M. Van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort (red), Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Pag. 35 t/m 45. (10 pag)
- Genderen, H. van. (2008). Casusconceptualisatie in schematherapie. In M. Van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort.(Eds), Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Pag 73 t/m 89. (17 pag)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 6, Experimentiële technieken. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 73-126 (54 pag.)

Aanbevolen

- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999). Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen. Lisse: Swets en Zeitlinger.
- Arntz, A. (2012). Schema Therapy for Cluster C personality disorders. In: Van Vreeswijk, M., Broersen, J. & Nadort, M. (eds). The Wiley-Blackwell Handbook of Schema Therapy. Theory, research, and practice. Malden: Wiley-Blackwell. Pag. 397-414. (18 pag)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 6, Cognitieve technieken. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 127-142 (15 pag.)
- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012). Patronen doorbreken. Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Deel 1. Patronen leren herkennen, pag. 17 t/m 113 (96 pag)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 8 t/m 11. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 143-190 (47 pag.)

Dag 1**Datum: 14 Maart 2022****Huiswerk voorafgaand de cursusdag:**

- Opstellen persoonlijke leerdoelen

Lezen:

- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2005). Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
  - Hoofdstuk 1 en 2, pag. 1-96
  - Hoofdstuk 4, pag. 117 t/m 153
  - Hoofdstuk 8, pag. 287 t/m 322

Onderwerpen:

- Theoretisch model van schemagerichte therapie en wetenschappelijke evidentie
- Observatie en inzet van meetinstrumenten
- Diagnostische imaginatie
- Schemamodus dialoog
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie

Leerdoelen:

- Cursist krijgt Inzicht in de schematheorie en het schematherapeutisch model
- Cursist kan schema's en schemamodi herkennen en de functie hiervan analyseren
- Cursist heeft kennis van de verschillende basisbehoeften en de therapeutische relatie (limited reparenting) en kan hierop afstemmen.
- De therapeutische relatie hanteren (*limited reparenting*, empathische confrontatie, limit setting, omgaan met eigen schema's)
- Cursist kan een diagnostische imaginatie doen, evenals een schema modus dialoog.

Huiswerk voor volgende bijeenkomst

- Oefen bij een cliënt met de technieken die we de vorige dag geoefend hebben (indien mogelijk)
- Neem een casus mee waarmee geoefend kan worden (specifiek, waar een casusconceptualisatie over gemaakt kan worden.
- Schemavragenlijst YSQ en/of SMI afnemen en scoren bij een cliënt

Lezen:

- Weertman, A, & de Sager, H (2008). Indicatiestelling voor schematherapie. In M. Van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort (red), Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Pag. 35 t/m 45. (10 pag)
- Genderen, H. van. (2008). Casusconceptualisatie in schematherapie. In M. Van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort. (Eds), Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Pag 73 t/m 89. (17 pag)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 6, Experimentiële technieken. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 73-126 (54 pag.)
- Reubsat, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
  - Hoofdstuk 2, pag 29 t/m 61

Aanbevolen:

- Arntz, A. (2012). Schema Therapy for Cluster C personality disorders. In: Van Vreeswijk, M., Broersen, J. & Nadort, M. (eds). The Wiley-Blackwell Handbook of Schema Therapy. Theory, research, and practice. Malden: Wiley-Blackwell. Pag. 397-414. (18 pag)

Tijdsschema

<i>Tijd</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Leerdoel</i>	<i>Werkvorm</i>
9.30-10.00	Kennismaking, bespreking literatuur en opzet cursus	1	<ul style="list-style-type: none"> • Kennismakingsronde • Presentatie door docent
10.00-10.45	Inleiding in de schematherapie: schematheorie (basisbehoeften, schema's, copingstijlen)	1, 2, 3	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent
10.45-11.00	<i>Pauze</i>	-	-
11.00-12.00	Schemamodi herkennen	1, 2	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Oefening herkennen modi d.m.v. filmpjes bekijken
12:00-12:30	Inleiding in de schematherapie: therapeutische relatie Fasering / opzet behandeling	2, 3, 4	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent
12:30-13:30	<i>Lunchpauze</i>		
13:30-14:45	Diagnostische imaginatie	1, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
14:45-15:00	<i>Pauze</i>		
15:00-16:30	Schema modus dialoog	1, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
16:30-17:00	Dagafsluiting	-	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg huiswerk • Dag evaluatie

Dag 2**Datum: 11 April 2022****Huiswerk voorafgaand de cursusdag:**

- Oefen bij een cliënt met de technieken die we de vorige dag geoefend hebben (indien mogelijk)
- Neem een casus mee waarmee geoefend kan worden (specifiek, waar een casusconceptualisatie over gemaakt kan worden.
- Schemavragenlijst YSQ en/of SMI afnemen en scoren bij een cliënt

Lezen:

- Weertman, A. & de Sager, H (2008). Indicatiestelling voor schematherapie. In M. Van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort (red), Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Pag. 35 t/m 45. (10 pag)
- Genderen, H. van. (2008). Casusconceptualisatie in schematherapie. In M. Van Vreeswijk, J. Broersen & M. Nadort.(Eds), Handboek Schematherapie. Theorie, praktijk en onderzoek. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Pag 73 t/m 89. (17 pag)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 6, Experimentiële technieken. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 73-126 (54 pag.)
- Reubsaet, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Hoofdstuk 2, pag 29 t/m 61

Aanbevolen:

- Arntz, A. (2012). Schema Therapy for Cluster C personality disorders. In: Van Vreeswijk, M., Broersen, J. & Nadort, M. (eds). The Wiley-Blackwell Handbook of Schema Therapy. Theory, research, and practice. Malden: Wiley-Blackwell. Pag. 397-414. (18 pag)

Onderwerpen:

- Diagnostiek en indicatiestelling
- Observatie en inzet van meetinstrumenten
- Maken van een casusconceptualisatie, functieanalyses en betekenisanalyses
- Meerstoelentechniek
- Empathische confrontatie
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie
- Schematherapeutisch model en behandeling bij verschillende (persoonlijheids)problemen

Leerdoelen:

1. De cursist leert bij welke problematiek, omstandigheden en diagnoses schematherapie geïndiceerd is
2. De cursist leert hoe een casusconceptualisatie, zowel voor schema's als voor modi, gemaakt wordt en hoe schema's en modi uit te leggen zijn aan cliënten.
3. De cursist leert hoe verschillende vragenlijsten in te zetten zijn en hoe deze geïnterpreteerd moeten worden
4. De cursist leert experimentiële technieken toepassen bij disfunctionele schemamodi; specifiek meerstoelentechniek
5. De cursist leert hoe empathische confrontatie toe gepast kan worden en in welke situaties dit nodig is.
6. De therapeutische relatie hanteren (*limited reparenting*, empathische confrontatie, *limit setting*, omgaan met eigen schema's)

Huiswerk voor volgende bijeenkomst

- Vul de YSQ en SMI voor jezelf in en neem de resultaten mee
- Oefen bij een cliënt met de technieken die we de vorige dag geoefend hebben (indien mogelijk)

Lezen:

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
  - Hoofdstuk 3, pag. 97 t/m 116,
  - Hoofdstuk 6, pag. 187 t/m 218,
  - Hoofdstuk 7, pag. 219 t/m 237
- Reubsaet, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
  - Hoofdstuk 3, pag 61 t/m 96
  - Hoofdstuk 4, pag 97 t/m 128

Aanbevolen:

- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999). Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen. Lisse: Swets en Zeitlinger. (ca. 50 pag.)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 6, Cognitieve technieken. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 127-142
- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012). Patronen doorbreken. Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Deel 1. Patronen leren herkennen, pag. 17 t/m 113 (96 pag)

Tijdsschema

<i>Tijd</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Leerdoel</i>	<i>Werkvorm</i>
9.30-10.00	Opening Bespreken huiswerk / vragen		<ul style="list-style-type: none"> • Plenaire bespreking • Presentatie door docent
10.00-10.45	Indicatiestelling Observatie en vragenlijsten Psychoeducatie	1, 2, 3	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Groepsdiscussie / intervisie over indicatiestelling
10.45-11.00	<i>Pauze</i>	-	-
11.00-12.00	Casusconceptualisatie (schema's) en implicaties voor de therapeutische relatie	2, 3	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie casusconceptualisatie • Oefenen in subgroepen met maken van casusconceptualisatie
12:00-12:30	Casusconceptualisatie (modusmodel)	2, 3	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie casusconceptualisatie • Oefenen in subgroepen met maken van casusconceptualisatie
12:30-13:30	<i>Lunchpauze</i>		
13:30-14:45	Meerstoelentechniek	4, 6	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
14:45-15:00	<i>Pauze</i>		
15:00-16:30	Empathische confrontatie	5, 6	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
16:30-17:00	Dagafsluiting	-	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg huiswerk • Dag evaluatie

Dag 3**Datum: 30 Mei 2022****Huiswerk voorafgaand de cursusdag:**

- Vul de YSQ en SMI voor jezelf in en neem de resultaten mee
- Oefen bij een cliënt met de technieken die we de vorige dag geoefend hebben (indien mogelijk)

Lezen:

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
  - Hoofdstuk 3, pag. 97 t/m 116,
  - Hoofdstuk 6, pag. 187 t/m 218,
  - Hoofdstuk 7, pag. 219 t/m 237
- Reubsaet, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
  - Hoofdstuk 3, pag 61 t/m 96
  - Hoofdstuk 4, pag 97 t/m 128

Aanbevolen:

- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999). Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen. Lisse: Swets en Zeitlinger. (ca. 50 pag.)
- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 6, Cognitieve technieken. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 127-142
- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012). Patronen doorbreken. Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Deel 1. Patronen leren herkennen, pag. 17 t/m 113 (96 pag)

Onderwerpen:

- Cognitieve technieken bij schematherapie
- Imaginatie met rescripting
- Opstellen van een behandelplan in schematermen
- Opzet van de behandeling
- Therapeutische houding en hanteren van de therapeutische relatie

Leerdoelen:

1. De cursist leer een schematherapeutisch behandelplan opstellen, een behandelfocus kiezen en hoe een schematherapeutische behandeling eruit ziet.
2. De cursist leert de eigen schema's en modi te herkennen en hoe deze een rol spelen in de therapeutische relatie.
3. De cursist leert cognitieve technieken in de schematherapie
4. De cursist leert imaginatie met *rescripting* toe te passen, in verschillende fases van de schematherapie.
5. De therapeutische relatie hanteren (*limited reparenting*, empathische confrontatie, *limit setting*, omgaan met eigen schema's)

Huiswerk voor volgende bijeenkomst

- Oefen bij een cliënt met de technieken die we de vorige dag geoefend hebben (indien mogelijk)

Lezen:

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
  - Hoofdstuk 5, pag. 155 t/m 186
- Reubsaet, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
  - Hoofdstuk 5, pag 129 t/m 162

Aanbevolen:

- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 8 t/m 11. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 143-190 (47 pag.)

Tijdsschema

<i>Tijd</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Leerdoel</i>	<i>Werkvorm</i>
9.30-10.00	Opening Bespreken huiswerk / vragen		<ul style="list-style-type: none"> • Plenaire bespreking • Presentatie door docent
10.00-10.45	Behandelplan, Opzet behandeling Kiezen behandelfocus	1, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • In subgroepen oefenen met het maken van een behandelplan
10.45-11.00	<i>Pauze</i>	-	-
11.00-12.30	Therapeutische relatie Rol eigen schema's en modi in therapeutische relatie	2, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • In subgroepen bespreken eigen valkuilen, triggers etc.
12:30-13:30	<i>Lunchpauze</i>		
13:30-14:45	Cognitieve technieken	3, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Rechtbank methode in de groep • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
14:45-15:00	<i>Pauze</i>		
15:00-16:30	Imaginatie met <i>rescripting</i>	4, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
16:30-17:00	Dagafsluiting	-	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg huiswerk • Dag evaluatie

Dag 4**Datum: 27 Juni 2022****Huiswerk voorafgaand de cursusdag:**

- Oefen bij een cliënt met de technieken die we de vorige dag geoefend hebben (indien mogelijk)

Lezen:

- Young, J.E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E. (2005). Schemagerichte therapie. Handboek voor therapeuten. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Hoofdstuk 5, pag. 155 t/m 186
- Reubsaet, R.J. (2018) Schematherapie: werken met fases in de klinische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Hoofdstuk 5, pag 129 t/m 162

Aanbevolen:

- Genderen, H. van & Arntz, A., 2010, Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis. Hoofdstuk 8 t/m 11. In: Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. Pag. 143-190 (47 pag.)

Onderwerpen:

- Schematherapeutische interventies, specifiek gedragstechnieken
- Schematherapie bij verschillende doelgroepen
- Therapeutische relatie, limited reparenting en limit setting
- Afsluiten van de behandeling en terugvalpreventie

Leerdoelen:

1. Cursist leert gedragspatronen te doorbreken bij disfunctionele schema's en modi.
2. De cursist leert hierbij hoe een historisch rollenspel moet worden uitgevoerd.
3. Cursist heeft kennis van schematherapie bij verschillende doelgroepen
4. Cursist leert hoe limit setting moet worden toegepast en wanneer.
5. Cursist weet hoe schematherapie moet worden afgesloten en wat aandachtspunten zijn in deze fase.
6. De therapeutische relatie hanteren (*limited reparenting*, empathische confrontatie, *limit setting*, omgaan met eigen schema's)

Eindopdracht

Uiterlijk 4 weken na het einde van de cursus dient de eindtoets te worden ingeleverd bij de docent via mail (info@oktobersupervisie.nl), in Word-bestand. Het format voor de opdracht wordt aangeleverd.

De eindopdracht bestaat uit een uitgebreid casusverslag met daarin de volgende elementen:

- Achtergrondgegevens van de client
- DSM-classificatie
- Beschrijving van de problematiek
- Belangrijkste schema's en modi en de ontstaansgeschiedenis daarvan
- Een casusconceptualisatie en een modimodel,
- Een analyse van de interactie van de schema's van de therapeut en de patiënt (bijvoorbeeld uitgewerkt in een functie-analyse)
- Behandeldoelen en een behandelplan

Als de opdracht onvoldoende wordt beoordeeld, krijgt de cursist een mogelijkheid tot herkansing. De herkansing moet 3 weken na de beoordeling ingeleverd zijn.

Als de opdracht voldoende wordt beoordeeld, krijgt de cursist het certificaat en accreditatiepunten.

Tijdsschema

<i>Tijd</i>	<i>Activiteit</i>	<i>Leerdoel</i>	<i>Werkvorm</i>
9.30-10.00	Opening Bespreken huiswerk / vragen		<ul style="list-style-type: none"> • Plenaire bespreking • Presentatie door docent
10.00-10.45	Schematherapie bij verschillende doelgroepen / casusbesprekingen	3, 6	<ul style="list-style-type: none"> • Intervisie (mogelijk in 2 groepen)
10.45-11.00	<i>Pauze</i>	-	-
11.00-12.00	Limited reparenting bij verschillende basisbehoefes	6	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Oefenen in subgroepen met vormgeven van limited reparenting bij een casus
12:00-12:30	Limit setting	4, 6	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie casusconceptualisatie • Oefenen in subgroepen met maken van casusconceptualisatie
12:30-13:30	<i>Lunchpauze</i>		
13:30-14:00	Gedragstechnieken	1	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
14:00-14:45	Historisch Rollenspel	2, 6	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
14:45-15:00	<i>Pauze</i>		
15:00-16:30	Beëindigen schematherapie, waarbij flashcards en terugvalpreventieplan wordt uitgelicht	5, 6	<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie door docent • Demonstratie van techniek in groep • Oefenen in subgroepen van 2-3 personen (met collega psycholoog die patiënt naspeelt) • Plenair nabespreken
16:30-17:00	Uitleg registratie schematherapeut Cursus afsluiting	-	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie cursus, evaluatieformulier invullen